สำนักงานสาธารณสุขอำเภอวัฒนานคร
Watthana Nakhon District Health Office

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงาน

ของบุคลากรสังกัดสำนักงานสาธารณสุข อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ปี 2565

FACTORS RELATED TO QUALITY OF WORK-LIFE AMONG PUBLIC HEALTH OFFICER IN WATTHANA NAKHON DISTRICT SA KAEO,Year 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพการทำงาน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการทำงานของบุคลากรสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอวัฒนานคร เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากบุคลากรสาธารณสุข จำนวน 104 คน วิธีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ด้วยสถิติ Chi-Square

ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 72.1 โดยคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอวัฒนานคร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับปัจจัยดังต่อไปนี้คือ ตำแหน่ง (0.024) เงินเดือน ปัจจุบัน (p=0.006) รายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายรายเดือน (0.011) และปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการทำงานและการรับรู้ต่อระบบบริการ (p=0.016) ดังนั้น การมีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมรายได้และกิจกรรมเรื่องความสัมพันธ์ภายในองค์กร โดยให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและปัจจัยเวทีกิจกรรมสลายเปรียนรู้ Work-life Balance แนวคิดเกี่ยวกับการปรับสมดุลระหว่างงานและชีวิตส่วนตัวเพื่อลดผลกระทบจากการทำงานหนักเกินไปซึ่งส่งผลต่อต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

บทนำ

กรีพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศ การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านสิ่งแวดล เศรษฐกิจ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี รวมถึงการส่งเสริมทางด้านร่างกายและจิตใจนั้นเป็นประเด็นที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพชีวิตดีขึ้นนั้น คนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหาร ดังคำกล่าวที่ว่า "คนที่มีคุณภาพเป็นคุณของสำคัญที่จะไปสู่ความสำเร็จขององค์กร โดยคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ประกอบด้วยประการแรกจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและกิดจากมนุษย์ คุณภาพชีวิตการทำงาน คือ การได้มีงานทำและได้ทำงานที่มีความหมายที่มีคุณค่า และได้รับการตอบแทนที่เหมาะสมในทางเศรษฐกิจจิตใจและสังคม ดังนั้นคุณภาพชีวิตการทำงาน เป็นตัวแปรที่สำคัญในการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานและพัฒนาองค์การ ดังนั้น คุณภาพชีวิตการทำงาน ย่อมส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อองค์กร 3 ประการดังนี้ ประการแรก ช่วยเพิ่มผลผลิตขององค์กร ประการที่สอง ช่วยเพิ่มกำลังใจ และความพึงใจของผู้ปฏิบัติงาน ประการที่สาม คุณภาพชีวิตการทำงานจะช่วยปรับปรุงศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานบุคลากรทางสาธารณสุขเป็นกรีพยากรที่มีความสำคัญในการทำงานด้านการพัฒนาสุขภาพของบานัยของประชาชนให้มีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า ดังนั้นการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสาธารณสุขให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานมีคุณธรรม และจิตใจที่มุ่มบริการประชาชนและพัฒนาชีวิตในการทำงาน ของบุคลากรสาธารณสุขให้ดีขึ้น ต้องมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน ให้อยู่ในระดับที่ดีต่อไป

วิธีการดำเนินวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-SectionalSurvey-Research) ที่ทำการศึกษาในบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน ในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเสิ่งเป็น จำชาชการ ลูกจ้างนักเรียนทุน พนักงานกระทรวง พนักงานราชการเครื่องมือใช้ในการรวบเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอวัฒนานคร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ลักเคณะทั่วไปของบุคลากร สาธารณสุข การรับรู้ความสามารถในการทำงาน การรับรู้ต่อระบบบริหาร ค่านิยมต่อการทำงานค่านิยมต่อองค์กร ค่านิยมต่อการบริการ คุณภาพชีวิตการทำงานซึ่งประกอบด้วย ความพึงพอใจในงานโดยรวม ความพึงพอใจในงานเฉพาะด้าน ลักษณะงาน และความผูกพันเกี่ยวพันเกี่ยวข้องกับงาน ซึ่งวิเคราะห์ 2 รูปแบบคือ วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอวัฒนานครจังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอวัฒนานครจังหวัดสระแก้ว

ผลการศึกษา

- อายุ: มีอายุเฉลี่ยประมาณ 39.88 ปี
- เพศ: กลุ่มประชากรจำนวน 104 คน ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง 78.80%
- สายวิชาชีพ: 48.10% สายงานวิชาการ
- ประสบการณ์การทำงาน: เฉลี่ยประมาณ 15 ปี
- สถานที่ทำงาน: ส่วนใหญ่ ปฏิบัติงาน ที่ รพ.สต.
- ตำแหน่ง: ส่วนใหญ่ เป็นผู้ปฏิบัติงาน
- สถานภาพ: 54.80% สมรส
- เงินเดือนปัจจุบัน: เฉลี่ยอยู่ที่ 22,949 บาท
- ความเพียงพอของรายได้: 48.10% มีความพอเพียง
- ภาระผ่อนชำระ: 83.70% มีภาระผ่อนชำระ
- ระดับการศึกษา: ส่วนใหญ่ ปริญญาตรี
- ที่พักอาศัย: 85.60 % มีที่พักอาศัย
- บุตรและผู้อยู่ในอุปการะ: 72.10% มีบุตร และผู้อยู่ในอุปการะ

คุณภาพชีวิตการทำงาน

การรับรู้

- การรับรู้ระดับสูง: 78 คน (75.0 %)
- การรับรู้ระดับปานกลาง: 26 คน (25.0 %)

ความสามารถในการทำงานและระบบบริหาร

- ต่ำ: 14 คน (13.9 %)
- ปานกลาง: 75 คน (72.1 %)
- สูง: 15 คน (14.0 %)

ค่านิยม

- ระดับสูง: 83 คน (79.8 %)
- ระดับต่ำ: 6 คน (5.8 %)
- ระดับปานกลาง: 15 คน (14.4 %)

ต่อการทำงาน ต่อราชการ ต่อบริการ

สรุปและข้อเสนอแนะ

กลุ่มประชากรบุคลากรสาธารณสุขในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอวัฒนานครจำนวน 104 คน ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่มีการรับรู้ความสามารถในการทำงานอยู่ในระดับสูง จึงทำให้บุคลากรมีกิดการเรียนรู้ จดจำประสบการณ์ที่บุคคลนั้นมีอยู่ และขึ้นอยู่กับสถานการณ์ความต้องการและหน้าที่รับผิดชอบของบุคคลด้วยการรับรู้ที่แตกต่างกันมีผลทำให้พฤติกรรมการทำงานแตกต่างกันไป โดยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่ง เงินเดือน ความเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายรายเดือนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพชีวิตการทำงาน พบว่า ตำแหน่งผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่มีเงินเดือนน้อยกว่า 32,906 ซึ่งส่งผลต่อความเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายรายเดือนนั้น มีคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับบริบทและคณะกล่าวว่า ความต้องการของคนทำงาน แบ่งเป็น 2 อย่าง คือ ความต้องการภายนอก ได้แก่ รายได้ ความมั่นคง สภาพแวดล้อมการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ ทำงานที่ถนัด และความต้องการภายในโดยอาศัยทฤษฎีการให้รางวัลเพื่อจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ

1. ควรให้ทำงานสาธารณสุขอำเภอดัดศึกษาแบบปรึกษาการส่งเสริมตัวบ่งชี้ผู้ปฏิบัติงานให้ครบทำการของผู้ปฏิบัติงานเพื่อเป็นการส่งเสริมรายได้ให้กับเจ้าหน้าที่ทางสาธารณสุข
2. จัดเวทีกิจกรรมเพื่อเรียนรู้ Work-life Balance แนวคิดเกี่ยวกับการปรับสมดุลระหว่างงานและชีวิตส่วนตัวเพื่อลดผลกระทบจากการทำงานหนักเกินไปซึ่งส่งผลต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
3. ปรับเพิ่มระบบประเมินงานผ่านผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อเพิ่มด้านการจัดสิ่งจูงใจและความคล้องให้กับผู้ปฏิบัติงาน

ผู้วิจัย นางสาวอารีย์ ร้องจิก นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
หน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอวัฒนานคร